

Verkiezingsprogramma 2022-2026

GroenLinks Beuningen

Samen Leven in Beuningen

Inleiding

Vier jaar geleden haalden wij in Beuningen drie raadszetels. De eerste twee jaar hoorden we tot de oppositie, vanaf maart 2020 tot de coalitie en konden we met Frans Houben een wethouder leveren. De afgelopen jaren hebben we het nodige voor elkaar kunnen krijgen, veel voorstellen hebben een duidelijk groen, sociaal, duurzaam of milieuvriendelijk stempel. Zo is er de afgelopen periode meer aandacht gekomen voor bomenbeleid en biodiversiteit. Is er een besluit genomen over opwek van duurzame energie d.m.v. windmolens langs de A73 en Maas en Waalweg en zonneparken in het kommengebied. Het sociaal domein (o.a. jeugdzorg en WMO) wordt toekomstbestendig gemaakt. Daarnaast proberen we een bijdrage te leveren aan het oplossen van de wooncrisis door meer te bouwen, vooral ook voor starters en senioren. Duurzame woningen, met lagere energielasten en meer in de betaalbare prijsklassen.

Ook de komende vier jaar zijn menselijk, eerlijk en duurzaam kernwaarden voor ons. Om dat voor elkaar te krijgen hebben we een betrokken bestuur nodig. Een lokale overheid die onze gezondheid beschermt, klimaat op één zet en aan oplossingen werkt voor de grote vraagstukken waar we mee te maken hebben. Juist deze onzekere tijd van corona vraagt om een duidelijke visie. Net als in de afgelopen twee jaar vorige wil GroenLinks graag verantwoordelijkheid nemen en deel uit maken van het nieuw te vormen college van B&W. We kunnen dan verder bouwen aan een duurzame, groene gemeente waar mensen naar elkaar omkijken. Een gemeente waar iedereen een fijne plek heeft om te wonen en waar groene waarden tellen.

Inhoudsopgave

1	Samen Sociaal	4
1.1	Ontmoeting	4
1.2	Samen Zorgen	5
2	Samen Doen	6
2.1	Samen opgroeien	6
2.2	Samen Bewegen	7
2.3	Kunst en cultuur.....	8
3	Samen Wonen.....	9
3.1	Duurzaam wonen.....	9
3.2	Beter bouwen.....	10
3.3	Betaalbaar wonen.....	11
3.4	Passend wonen	11
4	Groen Leven	12
4.1	Schoon leven	12
4.2	Duurzaam leven.....	12
4.3	Natuur.....	13
4.4	Samen voor het Milieu	14
4.5	Samen voor Dieren.....	14
5	Verkeer en Mobiliteit.....	15
6	Een democratische en toegankelijke gemeente	16
6.1	Bedrijfsvoering en financiën.....	17
6.2	Economie.....	18

.....

1 Samen Sociaal

GroenLinks Beuningen vindt het belangrijk dat iedere inwoner mee kan doen in onze samenleving en op eigen wijze een goed bestaan heeft. Daarom streven we naar eerlijke kansen, fatsoenlijke inkomens, voldoende betaalbare woningen en ondersteuning, zorg, en hulp waar nodig. In de meeste gevallen leidt meedoen tot voldoende inkomen, maar als dat niet zo is moet de gemeente ondersteunen. Dat vinden wij vanzelfsprekend.

1.1 Ontmoeting

Samenleven is ook elkaar ontmoeten. De gemeente voorziet in belangrijke ontmoetingsplekken voor jeugd, volwassenen én senioren, waar plaats is voor inloop, ontmoeting en culturele activiteiten. Niet alleen is de gemeente (mede) verantwoordelijk voor die plek, zij heeft ook een verantwoordelijkheid voor de organisaties die *samen leven* mogelijk maken. Persoonlijke omstandigheden mogen ook nooit leiden tot uitsluiting bij bijvoorbeeld sport- en culturele activiteiten in onze gemeente. Zo creëren we samen een ***inclusieve samenleving!*** Voor de *Leghe Polder* willen we onderzoeken of nieuwbouw een goed en duurzaam idee is. In elk geval willen we dat de faciliteiten hier, waaronder de zo belangrijke bibliotheek, een goed onderdak hebben Beuningen.

Samen leven in Beuningen betekent ook dat we oog hebben voor medemensen die onze specifieke ondersteuning verdienen en nodig hebben. In veel landen hebben mensen minder kansen op een goed leven dan in Nederland. De kloof tussen arm en rijk wordt groter, lokaal, landelijk en wereldwijd. Oorlog, honger, klimaatproblemen en schending van mensenrechten zijn de rauwe werkelijkheid in tal van landen. Mensen die daarom hun land ontvluchten, hebben wat ons betreft altijd recht op onze steun. Ze moeten een plekje kunnen vinden in onze samenleving en daar dan ook een bijdrage aan kunnen leveren. Daar wordt Beuningen weer mooier van!

GroenLinks wil:

- zelfredzaamheid bevorderen
- één minimapakket voor volwassenen en kinderen, eenvoudig en toegankelijk
- snelle schuldhulpverlening bij (dreigende) financiële problemen
- steun voor de Voedselbank
- in elke kern één sociaal inlooppunt
- aandacht voor bestrijding van eenzaamheid
- de Zonnebloem en seniorenverenigingen ondersteunen
- buurtverenigingen actief stimuleren
- inwonersinitiatieven, die bijdragen aan leefbare wijken ondersteunen
- steun voor Alzheimer café
- dat in elke kern een dorps huis is
- nieuwbouw Leghe Polder Beuningen

GroenLinks wil:

- de nieuwe wet inburgering omarmen
- vanuit een positieve houding nieuwe mensen verwelkomen

1.2 Samen Zorgen

Dit alles geldt net zo voor mensen met een specifieke zorgvraag; in wijken samen leven vraagt van iedereen een open en tolerante houding ten opzichte van de medemens; *wie* je bent is belangrijk, niet *wat* je bent. Iedereen moet zich welkom voelen in zijn eigen omgeving; In Beuningen willen we graag dat iedereen naar elkaar omkijkt en burenhulp vanzelfsprekend is. Samen leven is ook samen zorgen.

GroenLinks wil:

- (dag)activiteiten faciliteren voor mensen met een zorgvraag
- dorpsgerichte aanpak bij welzijnswerk
- extra aandacht voor de mensen die die voorzieningen onvoldoende kunnen vinden

Samenwerking en 'korte lijntjes' met de verschillende partijen in de samenleving is een belangrijke taak van de gemeente. Wijkagenten, verloskundigen, onderwijzers, huisartsen, woningcorporaties en vrijwilligers zijn voorbeelden van partijen waar mogelijke problemen in een vroeg stadium gezien worden. Op deze signalen moet snel gereageerd kunnen worden. Het sociaal team speelt hier een essentiële rol. De lijntjes in Beuningen zijn gelukkig kort; dat is belangrijk en moet vooral zo blijven.

GroenLinks Beuningen omarmt het concept van Positieve Gezondheid. Deze brede kijk op gezondheid werkt preventief door versterken van de veerkracht, gaat uit van eigen regie en kijkt naar de mens in zijn geheel. Als een inwoner een individuele voorziening nodig heeft moet dat laagdrempelig, snel en vooral naar behoefte opgepakt worden. Daarbij moet voorkomen worden dat aanbod "vraag creëert". Informatie moet breed beschikbaar zijn, zowel fysiek als digitaal, schriftelijk en mondeling. En uiteraard aangeboden in goede samenwerking met reeds bestaande informatielocaties zoals de bibliotheek en dorpshuizen.

GroenLinks wil:

- een kwalitatief, 'breed' sociaal team (verschillende specialismes) met stevige regievoering
- ondersteuning van mantelzorgers middels goede informatie en vervangende zorg (respijtzorg)
- actieve bestrijding van laaggeletterdheid

Sommige inwoners behoeven extra aandacht. Voor mensen met een beperking willen we een **toegankelijke gemeente** zijn. Senioren willen we een **passende omgeving** bieden. Voor jongeren willen we een plek zijn waar ze **prettig kunnen opgroeien**. Daarnaast willen we aandacht voor mensen die behoefte hebben aan scholing; denk aan taalachterstanden, digitale vaardigheden en laaggeletterdheid.

1.3 Samen opgroeien

Ieder kind verdient een goede start, in een gezonde omgeving met passende opvang en onderwijs. Daarvoor dragen wij samen verantwoordelijkheid. Onderwijs moet ieder kind gelijke kansen bieden, achterstanden wegwerken én talenten ontwikkelen. GroenLinks Beuningen juicht daarom de verdere ontwikkeling van de Kindcentra in onze gemeente zeer toe. Voortgezet onderwijs is in onze gemeente nog niet aanwezig, voor initiatieven op dit vlak staan we open.

In onze groene omgeving blijven we activiteiten voor kinderen stimuleren en ondersteunen, zoals het Dijkmagazijn.

Kleinschalige initiatieven die hieraan bijdragen, zoals de 'Speelosaurus', Scouting en de bouwweken stimuleren wij van harte.

Ambulante jongerenwerkers/straatcoaches spelen een belangrijke rol in contact met jongeren. Voorkomen moet worden dat jongeren voortijdig "afhaken". Preventie en vroegsignalering, o.a. bij consultatiebureau, GGD of schoolarts, zijn belangrijk; dit kan grote problemen op latere leeftijd voorkomen. In veel gevallen kan de directe omgeving iets betekenen; de zogenaamde informele ondersteuning, daar ligt vaak de eerste stap.

Soms komen kinderen/gezinnen helaas in problemen waarbij professionele hulp nodig is; het sociaal team kan/moet hierin een actieve rol spelen. De stem van de kinderen en hun ouders zélf is daarbij uitgangspunt en onontbeerlijk. Bij meerdere problemen in een gezin, is casusregie en een vast aanspreekpunt voor ouders en kind belangrijk, één gezin – één plan, met aandacht voor regie van ouders.

Regionale samenwerking met betrekking tot jeugdhulp is noodzakelijk; daarbij is goede kritische afstemming en 'grip houden op ' kwalitatief goede hulp' belangrijk.

GroenLinks wil:

- samenwerking tussen Kindcentra en sociaal team
- intensieve samenwerking met huisartsen
- informele ondersteuning gezin en jeugd
- preventieve voorzieningen voor ouders
- voldoende middelen voor begeleiding en activiteiten voor het jeugdwerk
- samenwerking ouderenorganisaties, welzijnsinstellingen en andere aanbieders
- initiatieven zoals 'Speelosaurus' steunen
- stimuleren van 'Buurttuinen'
- blijvende aandacht voor Scouting, Dijkmagazijn en Jeugd vakantie- en bouwweek

2 Samen Doen

Beuningen is een fijne plek om te wonen en te verblijven. Groenlinks wil dat iedereen, van jong tot oud, het naar zijn zin heeft, veilig opgroeit en de dingen kan doen die hij/zij wil. Dat betekent dat we voor alle doelgroepen iets te bieden willen hebben. En dat kan door voor elkaar te zorgen, een breed aanbod in sport en cultuur te hebben en de omgeving zo in te richten dat iedereen een plek heeft. Het verenigingsleven is dan ook belangrijk in Beuningen. Voor de jongste jeugd is er de juiste zorg, bieden we ondersteuning voor jeugdwerk én speelfaciliteiten. Voor de (wat oudere) jongeren zetten we in op sport, cultuur en ontspanning. We versterken de (sport)faciliteiten, ontwikkelen een nieuw energiezuinig zwembad en leggen een skatepark aan. De buitenruimte nodigt uit tot bewegen. Aandacht voor natuur en cultuur mag niet ontbreken in onze gemeente.

2.1 Samen Bewegen

GroenLinks wil dat mensen laagdrempelig toegang hebben tot sportvoorzieningen. Iederéén moet kunnen sporten en bewegen, ongeacht leeftijd, achtergrond, sociaaleconomische status, fysieke en/of mentale gesteldheid. Sport en bewegen is belangrijk voor de gezondheid, goed voor sociale contacten en goed voor persoonlijke ontwikkeling.

Naast het aanbod van de huidige sportaanbieders kan 'bewegen in brede zin' gestimuleerd worden door de leefomgeving uitdagend(er) in te richten. Zeker bij het opknappen van wijken en bij nieuwbouw moet veel aandacht zijn voor "beweegplekken". Daarbij kunnen wijkbewoners actief betrokken worden; hun ideeën en initiatieven zijn van belang. Zeker ook jongeren hebben voorstellen voor hun eigen leefomgeving. Hun initiatieven verdienen het daarom om serieus bekeken te worden.

We willen graag een nieuw multifunctioneel zwembad aan de Ooigraaf, maar dat moet dan wel zo duurzaam mogelijk en in een brede behoefte voorzien.

GroenLinks wil:

- nieuwbouw zwembad aan de Ooigraaf
- aanleg van een skatebaan, centraal in onze gemeente
- natuurlijke speel/beweegplekken
- "bovenwijkse" speelvoorzieningen die worden beheerd door de gemeente
- meer wandel- en fietspaden voor recreatief gebruik
- stimuleren van 'breedtesport'; passend sport- en beweegaanbod voor alle inwoners
- stimuleren en faciliteren van vitale, open en maatschappelijk georiënteerde sportorganisaties
- zichtbare en actieve buurtsportcoaches die activiteiten voor kinderen 'verbinden' met elkaar

2.2 Kunst en cultuur

Kunst spreekt de taal van emotie, het draagt bij aan individuele ontplooiing, welbevinden en gezondheid en verbindt mensen. Cultuur versterkt de maatschappelijke samenhang, inspireert, daagt uit en maakt Beuningen aantrekkelijker. Bestaande en nieuwe initiatieven verdienen daarom onze aandacht. Daarbij vindt Groenlinks Beuningen het belangrijk om niet alleen naar kunst te 'kijken', maar het ook (actief) te kunnen beleven, te kunnen 'doen'.

Beuningen heeft gelukkig veel historie, cultureel erfgoed en archeologie bijv. in landschapselementen zoals 'de oude wetering'. Het is belangrijk daar aandacht voor te (blijven) hebben zodat dit waardevolle erfgoed voor Beuningen behouden wordt.

GroenLinks wil:

- voldoende armslag voor Theater 'de Molen'; ruimte en mogelijkheden voor zowel de professional als de amateur
- een aantrekkelijk en betaalbaar aanbod van cultuur- en muziekonderwijs.
- een cultuurfonds om (nieuwe) culturele initiatieven te stimuleren en te steunen.
- meer kunst in de openbare ruimte
- zichtbaar maken en promoten van historische landschapselementen
- in stand houden van gemeentelijk en regionaal cultureel erfgoed en cultuurhistorie.

3 Samen Wonen

Groenlinks vindt dat Beuningen vooral een woongemeente is én moet blijven. Kwaliteit van wonen, leven, voorzieningen, onderwijs, het groen en de omgeving staan daarom voorop. Wonen is een grondrecht voor iedereen en geen verdienmodel. In Beuningen is er, net als in de rest van het land, een wooncrisis die het recht op wonen in gevaar brengt. Nu al zie je dat veel (vaak

jonge) inwoners van onze gemeente moeilijk de woning kunnen vinden die ze graag zouden willen hebben. Er staat weinig te koop of te huur, wachtlijsten voor sociale huur zijn lang, private huur- en koopprijzen zijn voor veel mensen te hoog en voor sommigen zijn er zelfs acute huisvestingsproblemen. Er gaat dus iets niet goed en GroenLinks wil daar iets aan doen. In de tweede helft van de laatste raadsperiode, heeft GroenLinks Beuningen dan ook haar verantwoordelijkheid genomen en met de coalitiepartners voorbereidingen getroffen voor substantiële groei in het aantal beschikbare woningen. Er kan weer flink gebouwd worden de komende jaren, betaalbaar en duurzaam wonen, voor alle doelgroepen.

3.1 Duurzaam wonen

En we zouden Groenlinks niet zijn als we niet maximaal zouden inzetten op duurzaam, groen en energie-neutraal wonen. Onze dorpskernen moeten immers leefbaar zijn. Dat vraagt om rekening houden met klimaatverandering, beter (groener) gebruik van openbare ruimte en terugdringen van beton en stenen. Dat is niet alleen duurzamer en gezonder, maar ook mooier. De dorpskernen, het centrum van Beuningen, maar ook de gebieden rondom winkels in de andere kernen, kunnen véél groener. Ook hier geldt; *stenen er uit, groen er in*.

GroenLinks Beuningen wil van onze winkelgebieden een groenere (en fleurige) oase maken.

De openbare ruimte in de woonwijken kan beter. De positieve financiële ontwikkelingen in Beuningen maken het mogelijk de bezuinigingen op groenonderhoud te herzien. We zijn voor ecologisch groenbeheer, wat overigens iets heel anders is dan verwaarlozing. Dichtbebouwde wijken verdienen extra aandacht. We willen onderzoeken wat in deze wijken

GroenLinks wil:

- Dat bouwen bijdraagt aan het kwalitatief en kwantitatief oplossen van woningnood/tekorten
- meer sociale huur, minimaal 30%
- stimuleren van betaalbare koopwoningen, ook starters verdienen een kans
- aandacht voor huisvestingsbehoefte senioren

GroenLinks wil:

- dat we bij verduurzaming en creëren van bouwruimte beseffen dat ook bestaande bouw kan kijken voor nieuwbouw als dat beter is.
- Duurzaamheids-eisen stellen aan straatinrichting, straatmeubilair, groenvoorziening, kwaliteit van trottoirs en reclame-uitingen
- actief vergroening van dorpskernen en leefomgeving
- verlagen energielasten door duurzaamheidsmaatregelen in de bestaande woningvoorraad

goed groenbeheer is. Groen zorgt voor kwaliteit. De gemeente moet inwoners actief betrekken bij de ontwikkeling van hun eigen buurt of straat. Luister goed en laat hen actief mee doen. Stimuleer inwoners en wijken om zelf het groen te beheren, bijvoorbeeld door perkjes over te laten nemen (met hulp en materiaal van de gemeente) en stimuleer 'vergroening' van hun eigen tuin (nog meer aandacht en steun voor operatie Steenbreek). De afgelopen

GroenLinks wil:

- heroverweging van het onderhoudsbeleid openbare ruimte en groen
- watertappunten plaatsen waar mogelijk in centra en bij startpunten klompenpaden
- meer bankjes en prullenbakken in de winkelgebieden en in parken
- meer natuurlijke (groene) speelplekken
- operatie Steenbreek verder uitrollen/intensiveren
- terugkeer van de bladkorf

jaren hebben we steeds ingezet op de terugkeer van bladkorven. Helaas is dat nog niet gelukt, maar we blijven hierin volhouden. We kunnen inwoners ook helpen met verduurzamen, door het stimuleren van bijvoorbeeld regentonnen, balkontuintjes, verticale tuinen en groene daken.

3.2 Beter bouwen

Voor Groenlinks staat bij woningbouw kwaliteit voorop. Nieuwbouw moet passen in de kernen met respect voor natuur, open ruimte, en landschap. We willen zo min mogelijk bouwen in de buitengebieden, zoals de oeverwallen en de groene zones tussen de dorpskernen in. Daar waar we wel bouwen (bij voorkeur in of aansluitend aan de kernen), gebeurt dat altijd duurzaam, met energie-neutrale woningen voorbereid op

GroenLinks wil:

- dat bouwen bijdraagt aan leefbaarheid, passend is in bestaande kernen, en gebeurt met respect voor natuur en landschap
- bouwen voor een gemengde bevolking, gezinnen, starters, ouderen en speciale doelgroepen
- aantoonbaar energie-neutraal bouwen

een duurzame toekomst in een groene leefomgeving, gezonder voor mens en natuur. Bovendien: verlaging van energielasten is goed voor de portemonnee. Er moet goed gekeken worden naar doorstroming, bouwen voor de juiste doelgroepen, alternatieve woonvormen en passende oplossingen. We blijven letten op de cultuurhistorische waarden in het landschap zoals oude overloopgeulen en kleine landschapselementen.

Met de nieuwe plannen, goede differentiatie en op kwaliteit gerichte sturing krijgen we in iedere kern een gezonde mix van gezinnen, starters, ouderen en mensen met een beperking wat leidt tot vitale dorpen en wijken met voorzieningen in de nabijheid.

We willen extra aandacht met subsidie, regie en voorlichting voor sociale en private huurwoningen in het kader van verduurzaming. Isolatie, dubbel glas, zonnepanelen op sociale woningen is een belangrijk thema voor GroenLinks. Dit is een lastig probleem maar moeten we met zijn allen oplossen.

3.3 Betaalbaar wonen

Maar simpelweg veel bouwen alleen is niet de oplossing. De crisis wordt ook veroorzaakt door de oplopende verschillen tussen 'mensen met' en 'mensen zonder een eigen huis'. Ook de gemeente speelt

een rol rond de regelgeving bij nieuwbouw en waar mogelijk bij bestaande bouw. GroenLinks pleit er (al langer) voor om in Beuningen alle mogelijke middelen te gebruiken om nieuwbouw en bestaande woningen uit handen van speculanten en commerciële beleggers te krijgen/houden. Gemeenten krijgen steeds meer middelen om zelfbewoning en anti-speculatie af te dwingen en leegstand tegen te gaan; Groenlinks wil dat daar zo veel mogelijk van wordt toegepast in Beuningen.

Woningbouw is geen verdienmodel voor de gemeente. Waar noodzakelijk kunnen juist investeringen gewenst zijn. Sociale huur is vaak een knelpunt en kan dus geld kosten. Dat mag ook wat ons betreft. Bij bouwprojecten moeten goede afspraken gemaakt worden met ontwikkelaars waarmee ook goedkopere huur- en koopwoningen beschikbaar komen, en er niet alleen gebouwd wordt voor de meest lucratieve afzetmarkt. Afgelopen jaren hebben we met de coalitie hier al op ingezet: We willen in Beuningen minimaal 30% sociale huur realiseren. Maar we willen het antispeculatie-beding en zelfbewoningsplicht niet alleen voor nieuwbouw maar ook bij verkoop van bestaande woningen.

GroenLinks wil:

- zelfbewoningsplicht, anti-speculatie en leegstandsmaatregelen voor nieuwbouw, ook bij verkoop van bestaande woningen.

3.4 Passend wonen

Iedereen moet goed kunnen wonen. Dat betekent voor GroenLinks vooral passend wonen. GroenLinks pleit voor 'vraaggestuurde' bouw. Aanvullende behoeftes liggen vooral bij ouderen, jongeren en speciale doelgroepen bijvoorbeeld op het gebied van beschermd wonen. Ouderen moeten zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving kunnen wonen. Jongeren moeten een woning kunnen vinden die bij hun situatie past. Extra bouwen voor ouderen creëert

doorstroming en dus automatisch ook nieuwe ruimte voor de 'gemiddelde gezinnen'. Gedifferentieerd, kwalitatief en misschien ook wel *spannend*, zijn daarbij kernbegrippen. Woningen splitsen of anders geschikt maken voor 'meer bewonen' wordt eenvoudiger gemaakt, bijvoorbeeld door maatwerk voor CPO's (collectief particulier opdrachtgeverschap), kangoeroe woningen, mantelzorgwoningen en tiny houses.

GroenLinks wil:

- afspraken met projectontwikkelaars, woningcorporaties en andere initiatiefnemers over aantallen, prijs en kwaliteit
- voortdurende aandacht voor starters, doorstromers en senioren
- gedifferentieerde grondprijzen om meer betaalbare woningen te realiseren
- meer bijzondere woonvormen mogelijk maken, zoals *tiny houses*, woongroepen, combi-woningen en CPO's

4 Groen Leven

Ons klimaat en onze leefomgeving staan onder druk, ook in Beuningen! GroenLinks wil dat onze gemeente een gezonde omgeving biedt waar je prettig kunt wonen. Dat vraagt om bescherming van natuur, duurzaam omgaan met energie en goed omgaan met de gevolgen van klimaatverandering. Wat goed is voor de natuur, is goed voor onze inwoners. We kunnen als gemeente veel zelf doen. Ook kunnen we onze inwoners en bedrijven te helpen om hún steentje bij te dragen. GroenLinks is in Beuningen al jaren voortrekker waar het gaat om groen en duurzaam beleid en dat hebben we vaak laten zien; herplanten van bomen, inzetten op natuureducatie, opwekken van schone energie én verduurzaming op tal van plekken in onze gemeente. Ook vragen we steeds weer aandacht voor een schonere leefomgeving, sturen we op het terugdringen van vervuilende industrie (op TPN-West bijvoorbeeld) en overlast van snelwegen en scheepvaart.

4.1 Schoon leven

In onze gemeente is uitstoot van vuile lucht helaas nog steeds een zeer actueel thema. Denk hierbij aan ons eigen bedrijventerrein 'de Sluis' en het aanpalende TPN-west in Nijmegen. GroenLinks zet in op structurele maatregelen om die vuile uitstoot te stoppen. In onze leefomgeving is, zeker op lange termijn, geen plek meer voor vervuilende bedrijven. We willen inzetten op duurzame en groene bedrijvigheid. Om dit op termijn structureel te kunnen realiseren zijn veel maatregelen nodig. We willen een permanent meetnet voor fijnstof en andere schadelijke stoffen. Daarmee krijgen we een overzicht van de vervuiling vanaf de A50, A73, de Waal én de industriegebieden. Verder is een adequate omgevingsdienst belangrijk die naast de huidige taken ondernemers ook kan helpen vervuiling te verminderen. Dan kunnen we, samen met omliggende gemeenten verder werken aan 'uitfasen' van alle vervuilende industrie.

Daarnaast zetten we in op het aantrekken van niet vervuilende, schone bedrijven op eigen (en omliggende) bedrijventerreinen. Dat is niet alleen goed voor het milieu, het biedt ook kansen voor de lokale ondernemers en is gezonder voor onze inwoners.

4.2 Duurzaam leven

Beuningen is aardig op schema om in 2040 energieneutraal te zijn. Maar we zijn er nog niet. We moeten (nog) veel meer inzetten op het verminderen van ons energiegebruik, stimuleren van groene energie en waar

GroenLinks wil:

- Dat de gemeente meer grip krijgt op vergunningsverlening en handhaving door de omgevingsdienst
- realisatie van Meetnet luchtkwaliteit in Beuningen
- onderzoek naar vervuiling (en eventueel sanering) van oppervlaktewater, zoals het grindgat Weurt
- terugdringen milieuvervuiling TPN-west

GroenLinks wil:

- Beuningen in 2040 energieneutraal
- zonnepanelen op daken bij zowel burgers als bedrijven
- verduurzaming bestaande bouw
- gebouwen van de gemeente zelf ook energieneutraal
- actief uitdragen loket duurzaamheid
- proactief inwoners en bedrijven helpen bij verandering.
- inschakelen van energiecoaches
- extra aandacht voor (cultuur)historie

mogelijk ook verbeteren van OV en fietsverkeer, om zo autogebruik te verminderen. Het borgen van een eerlijke energie- en warmtetransitie voor iedereen is een grote en ingewikkelde opgave voor de komende jaren. In overleg met onder meer onze buurgemeenten moeten we, ondanks tegenvallende eerste analyses, blijven nadenken over ‘gasloze’ woningen. Mogelijkheden voor een warmtenet vanuit de ARN benutten in Beuningen. Daarbij leggen we de mogelijke risico’s niet bij onze inwoners.

De gemeente zelf moet meer inzetten op zelf duurzaam zijn. Gemeentelijke gebouwen en voorzieningen moeten, waar mogelijk, energie-neutraler worden.

Beuningen kent veel oude gebouwen, verouderde woningen én een groot aantal monumenten. Verduurzamen hiervan vraagt extra ondersteuning. De gemeente heeft hierin een cruciale rol met advies, en mogelijk als subsidiegever. We moeten samen zoeken naar oplossingen die ook echt passen en rendabel en duurzaam zijn. Niet forceren van hippe technieken, maar zoeken naar waar het waarde toevoegt. GroenLinks wil schonere houtstook door inwoners stimuleren, zodat overlast verminderd. Dit kan door betere voorlichting, een cursus verantwoord stoken en verduurzaming door filters of katalysator.

4.3 Natuurlijk leven

Beuningen heeft gelukkig veel natuurlijke gebieden waar je lekker kunt wandelen, fietsen en kunt genieten van de omgeving. Dat moet zo blijven en waar mogelijk uitgebreid en versterkt worden. GroenLinks zet in op het verbeteren en uitbreiding van de recreatieve infrastructuur en wil stimuleren dat de groene gebieden in onze gemeente ook echt groen blijven. Het oeverwallen-gebied is erg belangrijk voor Beuningen. Ontwikkelingen in dit gebied mogen alleen als de kwaliteit van het gebied versterkt wordt. Het is 5 voor 12 voor natuur en klimaat

GroenLinks wil:

- het oeverwallen gebied beschermen en versterken, nieuwe (ruimtelijke) initiatieven dragen bij aan verbetering van het landschap/gebied
- woonomgeving voorbereiden op effecten klimaatverandering, klimaatadaptie, groene daken, wateropvang, etc.
- toegankelijkheid voor natuurvriendelijk recreëren versterken
- klompenpaden en struinroutes, zoals bij Weurtse straatje, steunen en promoten
- blijven inzetten op natuureducatie

en daar moet ook in Beuningen rekening mee worden gehouden!

Natuureducatie op scholen in de vorm van schooltuinen en groene schoolpleinen willen we stimuleren vanuit de gemeente. Het Dijkmagazijn doet dat al maar kan breder en actiever naar alle scholen. Deze thema-educatie gaat hand in hand met onderwerpen over duurzamer leven. Hiervoor kunnen we aansluiten of samenwerken met de diverse groene initiatieven die er al zijn in onze gemeente.

4.4 Samen voor het Milieu

Natuur beschermen en agrarisch ondernemen kan goed samen. Samenwerken met agrarische bedrijven kan juist helpen om gebieden te verduurzamen en er de biodiversiteit te versterken. We willen inzetten op minder monocultuur, minder bestrijdingsmiddelen, meer biologische landbouw, veeteelt en een betere harmonie tussen boerenbedrijven en de omliggende natuur. Als we dit goed doen, is dat een win-win situatie waar ook de

agrarische sector in Beuningen beter van wordt. Een mooi voorbeeld is het stimuleren van (biologische) fruitboomgaarden waarmee niet alleen de biodiversiteit versterkt wordt, maar ook het historische karakter van de streek intact blijft.

GroenLinks heeft afgelopen periode zwaar ingezet op een transparanter kap- en herplant-beleid voor bomen in onze gemeente. Mede dankzij deze druk hebben we ervoor gezorgd dat minimaal elke gekapte boom in Beuningen vervangen wordt door een nieuwe, o.a. in een nieuw aan te planten bos in het ARN-park.

GroenLinks wil:

- actieve verduurzaming landbouw in Beuningen
- concrete afspraken over verbetering biodiversiteit
- aandacht voor spuitzones en terugdringen schadelijke bestrijdingsmiddelen
- stimuleren van biologische land- en tuinbouw en duurzame veehouderij in onze gemeente.
- geen ruimte meer voor megastallen

4.5 Samen voor Dieren

Beuningen kent geen expliciet dierenwelzijnsbeleid en dat vindt GroenLinks jammer. Sommige dieren zijn onze trouwe vrienden, aan wie we veel zorg en geld besteden. Weer anderen worden bedreigd door onze samenleving, zoals de bijen en andere insecten. En nog te vaak behandelen we dieren als gebruiksvoorwerpen en productiemiddelen. GroenLinks Beuningen wil het welzijn van álle dieren verbeteren. We vinden dat mensen verantwoord om moeten gaan met huisdieren. We stimuleren het

chippen van huisdieren en voorkomen de groei van het aantal zwerfdieren. We stimuleren dat mensen dieren uit het asiel in huis nemen. De gemeente draagt haar steentje bij aan de opvang en de verzorging in, en het vervoer van zwerfdieren naar opvangcentra. Tenslotte, huisdieren hebben ook een sociale functie en daarom we willen de bestaande hondenbelasting afschaffen.

GroenLinks wil:

- Dat in groenbeheer rekening wordt gehouden met de leefwereld van dieren en verbetering van biodiversiteit
- stimuleren duurzame landbouw, gebaseerd op kringloop van grondstoffen en natuurlijk gedrag van de dieren en bescherming van weidevogels
- inwoners stimuleren om hun tuinen diervriendelijk te maken, bijvoorbeeld door vleermuiskasten of nestkasten en door gifvrij en bij-vriendelijk te

5 Duurzame Mobiliteit

Schone en gezonde lucht is van levensbelang. Beuningen geeft daarom voorrang aan fietsen, lopen en openbaar vervoer, maar realiseert zich ook dat de auto soms onmisbaar is. Wij gaan voor een openbaar vervoer dat ons zonder schadelijke uitstoot brengt naar waar we moeten zijn. We willen de openbare ruimte zo toegankelijk mogelijk maken voor mensen met een beperking. Voor mensen die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer zorgen we voor vervoer op maat. We streven naar een veilig en goed fietsnetwerk met snelle, directe, duidelijke en comfortabele, goed verlichte routes met aansluiting naar omliggende gemeenten. Bijzondere aandacht is nodig voor veilige schoolroutes en verkeerssituaties bij scholen. Dit stimuleert kinderen om zelfstandig naar school te gaan.

GroenLinks wil:

- uitbreiding van het aantal fietsparkeerplaatsen in het centrum
- stimuleren van minder vervuilende vormen van vervoer
- aanleggen van veel meer auto-oplaadpunten op goed toegankelijke plaatsen.
- een snelheidsnorm van 30 km binnen de bebouwde kom
- vrij liggende fietspaden.
- realisatie van een fietspad aan de westzijde van de Schoenaker.
- een veiliger oversteek van de Schoenaker tussen Beuningen en Ewijk

GroenLinks wil dat de groene gebieden van de gemeente Beuningen te voet of per fiets beter bereikbaar worden. Wij willen een samenhangend netwerk van fiets- en wandelpaden in ons buitengebied.

Onze klompenpaden zijn een mooi voorbeeld van zo'n netwerk. Niet alleen op de oeverwallen maar ook op het Beuningse Veld. We willen de mogelijkheid van een vrij liggend fietspad langs de Betenlaan tussen Winssen en Bergharen onderzoeken.

In de kernen Ewijk en Winssen willen we de afstand naar bushaltes verminderen. Wellicht biedt de ontsluiting van de nieuwbouwwijken in Ewijk en Winssen hiertoe straks mogelijkheden. Beuningen kan ook nog beter aangesloten worden op OV verbindingen met onze buurgemeentes. Niet allen Nijmegen, maar ook Wijchen en Druten.

Aan de Ooigraaf wordt een nieuw zwembad gepland en dat betekent dat er extra veiligheidsmaatregelen nodig zijn rond de

Schoenaker zoals max 60 km/uur op de Schoenaker en 30 km/uur op de Ooigraaf. We maken het veiliger voor langzaam verkeer en voetgangers.

GroenLinks wil:

- goede toegankelijkheid van de centra, openbare gebouwen en parken voor mensen met een beperking.
- bedrijventerrein de Schoenaker, beter en veiliger bereikbaar voor voetgangers en fietsers.
- het gebruik van geluidsarm asfalt op de belangrijkste wegen binnen en buiten de kernen
- dat de Schoenaker, tussen de van Heemstraweg en het viaduct op de A73, een 60 km/u weg wordt.
- dat op de Ooigraaf bij de sportvelden 30 km/u de norm wordt
- versterken van OV verbindingen in onze gemeente en van/naar de buurgemeentes

6 Een democratische en toegankelijke gemeente

GroenLinks staat voor een lokaal bestuur dat toegankelijk en transparant is en kort bij onze inwoners staat. Het inwonersaantal van de gemeente mag daarbij wat groeien. De relatie tussen inwoner, bestuurder en politiek kan verder verbeterd worden. Door samen met inwoners te zoeken naar oplossingen voor problemen in de eigen omgeving en ze vanaf het begin bij plannen te betrekken. Er ontstaan ook steeds vaker initiatieven vanuit inwoners. Deze ontwikkeling willen we stimuleren.

GroenLinks pleit voor het zelfstandig blijven van de gemeente Beuningen. Dit vraagt voldoende kwalitatief goed personeel, zowel voor het ontwikkelen van beleid als voor de uitvoering. Onze inwoners horen tevreden te zijn over de gemeentelijke dienstverlening. Digitale dienstverlening is beschikbaar en makkelijk toegankelijk, maar mensen moeten ook altijd terecht kunnen bij een loket. Om onze inwoners goed van dienst te kunnen zijn, zal samenwerking met andere gemeenten nodig zijn. Uitgangspunt voor

GroenLinks is hierbij dat alles zo dicht mogelijk bij de inwoner georganiseerd wordt. Onze gemeente kan niet zonder samenwerking met andere gemeenten, maar die moet wel controleerbaar blijven voor gekozen volksvertegenwoordigers. Gemeenten nemen steeds vaker beslissingen op basis van bijvoorbeeld geautomatiseerde algoritmen. We moeten ervoor zorgen dat dit voldoende transparant gebeurt en goed letten op de risico's van onjuist of onheus gebruik.

We blijven nadenken over hoe we de burgers meer betrekken bij het democratische proces, bijvoorbeeld door instellen burgerradsleden, referenda, inspreekmogelijkheden. Ook het innoveren van het 'vergadermodel' van de gemeenteraad en commissies kan helpen om afstand tot de burger te verkleinen.

GroenLinks wil:

- vooraf heldere spelregels hoe inspraak/participatie geregeld is.
- vroegtijdig contact bij ingrijpende plannen met inwoners, maatschappelijke organisaties en instellingen.
- Beuningen blijft een zelfstandige gemeente, die samenwerkt en samenwerking zoekt met omliggende gemeenten en de regio.
- betere en democratische controle op regionale samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen.
- verbetering gemeentelijke internetsite tot een nog meer klantgerichte en interactieve website waar informatie eenvoudig te vinden is.
- de balie met 'mens' blijft beschikbaar voor mensen die dat prettiger vinden en/of digitaal minder vaardig zijn.
- de mogelijkheid onderzoeken van een lokale of regionale Digitale Ethische Commissie.
- opzet van een jongerenraad en voortzetting van kindergemeenteraad

6.1 Duurzame bedrijfsvoering en financiën

GroenLinks is voorstander van een sluitende, betrouwbare, transparante en eerlijke begroting. We kiezen alleen voor het aangaan van risico's wanneer die toekomstgericht zijn en bijdragen aan de kernwaarden binnen onze gemeente, zoals goede zorg voor iedereen en duurzaamheid.

Beuningen zit, mede dankzij de coalitie met Groenlinks weer in de zwarte cijfers. Dat geeft enige ruimte om nieuwe keuzes te maken voor een duurzamere en schone toekomst. We willen geen kadootjes uitdelen 'omdat het kan' maar juist verantwoorde keuzes maken. We willen niet de belasting verhogen maar gebruik maken van de ruimte die er is om meer bij te dragen aan een duurzame en leefbare gemeente.

De gemeentelijke organisatie, en uitvoerende instanties dienen voldoende gefaciliteerd te zijn om de haar toevertrouwde planning en control goed te kunnen uitvoeren en Gemeenteraad en College snel en effectief te kunnen informeren.

Daarbij zal soms inhuur nodig zijn, maar het streven is om zélf als gemeente mensen in dienst te nemen. De samenwerking met andere gemeenten is actief gericht op het leveren van betere kwaliteit en waar mogelijk besparing van kosten.

Voor het eigen verbruik kiest de gemeente zoveel mogelijk voor producten die duurzaam zijn geproduceerd en waarbij de opbrengst zoveel mogelijk terecht komt bij lokale producenten.

GroenLinks wil:

- transparante bedrijfsvoering; waar ons geld vandaan komt; waar het aan wordt besteed.
- heldere en eenduidige regels, met voldoende ruimte voor maatwerk.
- gemeente geeft het goede voorbeeld door bij inkoop van goederen/ diensten te letten op aspecten als duurzaamheid, fairtrade en social return.
- in de gemeentelijke kantine en bij bijeenkomsten zorgen voor breed aanbod vegetarische producten
- faciliteren van een sterke rekenkamer.
- belastingdruk voor onze inwoners (WOZ, afvalstoffenheffing, rioolrecht) niet méér laten stijgen dan het inflatiepercentage
- hondenbelasting afschaffen

6.2 Samen voor de Economie.

Ondernemers zijn belangrijk, voor de werkgelegenheid en voor de leefbaarheid van onze gemeenten. Als winkelruimtes, kantoorgebouwen of andere bedrijfsruimtes leegstaan, stimuleren we dat daar creatieve ondernemers, kunstenaars en startups aan de slag kunnen. Zo geven we er een positieve bestemming aan en voorkomen we verloedering. Voorkomen van leegstand heeft prioriteit.

De gemeente heeft geen directe invloed op de economische dynamiek. Die wordt primair bepaald door factoren als goed ondernemerschap, innovatievermogen en de economische conjunctuur. Dat wil niet zeggen dat de gemeente moet wachten op wat ondernemers doen. Ze kan het ondernemerschap stimuleren door een goede dienstverlening aan nieuwe bedrijven, het beschikbaar hebben van bedrijfslocaties en het onderhouden van goede contacten met het bedrijfsleven. In toenemende mate spelen ook andere aspecten een rol zoals een aantrekkelijke woonomgeving, een goed milieu en sociale en culturele voorzieningen in de nabijheid.

GroenLinks wil:

- stimuleren van schone en duurzame bedrijvigheid bijvoorbeeld kennisintensieve bedrijven, dienstensector, kleinschalige bedrijvigheid in de kernen, zorgpraktijken, recreatie, medisch/technologische sector, kringloop- en reparatiebedrijven.
- geen detailhandel buiten de centra; noodzakelijk om leegstand in het centrum te voorkomen.
- stimuleren van bedrijfsverzamelgebouwen voor zowel startende als bestaande bedrijven.
- behoud en revitalisering van de weekmarkt in Beuningen.; aanvullend op het winkelaanbod; dit draagt bij aan de levendigheid van het centrum.